

Az élő szoba

Karl Ptolemaios a vakító márványpadlóra eresztette bőröndjét és szétnézett az aulában. „Nem lesz könnyű a feladatra koncentrálni.” Sosem tudhatjuk, hogy a pillanatnyi hangulatok hogyan, milyen ingerek keverékeként állnak össze bennünk, és hogy a mindennapok felszíne alatt indázó érzések hogyan terelgetik életünket afelé, amit utólag majd sorsnak fogunk mondani, de a súly hívóin, az életet minden körülmények közepette megnehezíteni kész filozófusokon kívül ennek mikéntjét emberfia nem is szokta firtatni. Ahogy Karl Ptolemaios sem, akiről nem tudták, honnan érkezett, és akiről azt sem tudta senki, akivel egyéves, „sorsszerű” ittléte alatt szóba elegyedett, hogy éppen azért jött ide, mert ez a város neki ugyanolyan hűvösen és tisztán idegen, ahogyan ő az ittenieknek. A helybeliek nyelvéből egy szót sem értett, a nép történelme tiszta lap volt a fejében, és még a térképen sem tudta volna megmutatni, hol a fenében lehet az a város, amelynek szállodájába most belépett.

Nyomasztó hangulat csapta meg. Azt lehelte a szívébe, hogy itt minden és mindenki csak azért él, hogy elterelje figyelmét a munkáról; mintha egy gonosz démiurgosz műve volna ez a szálloda, akinek mitikus létfeladata, hogy az ő életét megkeserítse, végleg lehetetlenné téve, hogy a világ előtt is értelmet nyerjen az, ami az ő számára, mióta az eszébe tudja, nyilvánvaló. Pedig ha sikerülne – fonta magában rezzenéstelen arccal a fonalat, amíg a bejelentkezési blankettát kitöltötte –, ha tehát az élettelen világot, a környezetet, a körülményeket, hivatkozási alapokat, kifogásokat és mentségeket életre parancsoló világgyártó, akibe a szellemet valahonnan máshonnan küldték, meg tudná akadályozni, hogy tervét végrehajtsa, az nem jelentene kevesebbet, mint hogy a közvélekedés győzött az ő hite fölött: a szeretet íze tényleg olyan, mint a megcsócsált ostyáé, a dologvilág tehát diadalmaskodott a lélek fölött.

Fontos volt, hogy szállodája olyan országban legyen, amelynek nyelvét nem érti, és hogy a várost olyan nép lakja, amelynek történelmi sorsa nem hagyott nyomot elméjében. De ez a nem várt, kikezdzhetetlen és zavaró idegenség, ez a bomlásszagú semmi megrémítette. „Talán igaza volt Mariann-nak, és én egy sima elmebeteg vagyok?” A forgóajtó egy előkelő, középkorú házaspár karjaiba dobta. A pár hétköznapi vitát folytatott. A lassan veszekedéssé fajuló szóváltás tárgya nem tudni mi volt, hiszen az ország érthetetlen nyelven folyt, de Karl a gesztusokból igyekezett kitalálni. Írói fantáziája beindult, és a következőképpen rakta össze a mozaikkockákat: a férj felpanaszolja nejének, hogy a londonerrel messze bizalmasabb hangot ütött meg, mint amilyen adott helyzetben elvárható. Karl éppen azon töprengett, hogyan képzelje el az adott helyzetet, amikor a férj magatartásában szállingózni kezdett a hó, és a lavina már nem volt messze. Talán a divatosan – kissé túl divatosan – öltözött hölgy kihágása hasonló, egyre fájóbb emlékeket ébresztett szegény fejében. Szerencsére a recepciós épp letette a telefont és Karlra emelte tekintetét, intve, hogy fáradjon oda.

Közeledtek a díszek, oszlopok és festmények: mindez élettelenül anakronisztikus volt. Mintha az alattomos démiurgosz egy letűnt kor aranyából vert bilincsekkel a kezében jönne felénk, egyre vérszjólóbban. Karl, aki épp azért érkezett, hogy a rá maradt súlyoktól végleg megszabaduljon, most a Tavalay Marienbadban szereplőjének érezte magát. Csakhogy a színészek a forgatás végeztével hazamehetnek. Innen már nincs hova hazamenni.

A földégett filmről újra eszébe jutott Mariann, akivel a kezdet kezdetén úgy érezte, sorsszerűen gabalyodtak egymásba. Élete harmadik nagy szerelme volt. A

Margitszigeten ismerkedtek meg, a japánkert fái között. Az első pillanattól fogva tudta, hogy ezt a nőt sohasem fogja elfelejteni, és hogy képtelen lesz együtt élni vele. Öntörvényű, vad teremés volt, akinek megvolt a maga világa (ahogy Karlnak is), márpedig ha két öntörvényű világ találkozik, abból mindig csodálatos tragédia ke-rekedik: olyan halál, amiért érdemes élni. Mariann erősen őrizte világa határait, nem engedte, hogy a peremek beomoljanak. Sajnos ehhez az őrzéshez hozzá tartoztak a hétköznapi, kisszerű hatalmi harcok Karllal, aki az eleganciának e hiányát nehezen viselte. „Az a mi tragédiánk, hogy mindkettőnknek egy rabszolgára van szüksége” – összegezte Karl szerelmük éveit a presszóban, ahová szakítani nyitottak be szomorú arccal, szereplői egymás melodramatikus filmjének.

Soha többé nem akart belekeveredni a mindennapok kisszerű valóságába, és soha többé nem akarta filmhősnek érezni magát. Meg akarta találni a helyes utat a két végtet, a tények valósága és az álmodozások illúziói között. Terve zseniális volt és el-mebeteg. Ha sikerül, ő lesz az első ember, aki igazán szeret.

A külföldi szállodába költözők – főleg azok, akik Karlhoz hasonlóan határozatlan időre telepednek le idegen bútorok között – az első néhány napot általában azzal töltik, hogy bejárják a környéket, feltérképezik a kocsmákat, kisvendéglőket és mo-

zikat, hiszen senki se szeret egy fekete lyukban élni. Karlnek ennyi ideje nem volt. Magára zárta az ajtót, fölnyitotta nagyapjától örökölt bőröndjét, bepakolt a ruhásszekrénybe, elhelyezte a tisztaság rekvizitumait a fürdőszoba üvegpalcán. A termoszból ivott egy kávé, kinyitotta az ablakot, lehúzta a redőnyt, és behunyt szemmel az ágyra heveredett. Megkezdte a munkát.

Hat hónap telt el, mire az utcáról szűrődő hangokból megalkotott egy új, ismeretlen nyelvet. Tökéletes, indokolatlanul tiszta jövőt. Aznap délután, amikor ráérezett, hogy a nyelv él, és hogy az új jövő úgy feni a múltat, ahogy telihold a faágat, kivonatozott a városból a szürkéslila, idegen hegyek felé. Egy kis tó partján kiszállt, a vasútállomás lepusztult épületét maga mögött hagyva a partra ment. Ivott a jéghideg hegyi vízből, aztán levetkőzött, megmerítkezett a tóban. Fűvel törölközött, tekintetével végigsimított a tájon, és elaludt. Jóleső didergésre ébredt. Visszautazott a szállodába, felhúzta a redőnyt, egy széket tolt az ablak elé, füldugókkal tömte be hallójárait, és folytatta a munkát.

Újabb hat hónap telt el, mire az utcáról szűrődő képekből, élettörmelékek fényjeleiből megszült egy tökéletesen tiszta, indokolatlan emlékezetet, amely méltó rá, hogy az ember múltja legyen. Amikor megérezte, hogy az új emlékek alámosták a nyelvet, és lüktetésük föltölti a szavakat, mély álomba merült. Álmában tudta, hogy már csak egy dolga van: megvárni, hogy a jóslat, amit most már látott és ki is tudott mondani magában, megérkezzen.

Hosszú hetekig aludt. Legutolsó álma az volt, hogy nyílik az ajtó. Fölriadt. Teliholdas éjszaka volt, élesre fent fák álltak körül az ismerős utcai neszeket. Megélt versek kitalált emlékképei rajzanak a fejében, az életre kelt szoba árnyékos zugaiból int az érthetetlenül gyönyörű képekben eliramló fiatalság, fecske szárnya érinti a vizet, bólogat két evezőlapát, hatásait veszve életre kel az erő, a létezés egyszerű, már kimondható öröme, amely Karl körül összeférceli a süllyedő világot, mert aki ezen a nyelven beszél, az olyannyira szabaddá vált, hogy már halálosan önmaga.

Az álmodott ajtón belép egy hosszú hajú, zöld szemű idegen nő, köpenye alól előhúzza színezüst törét, és elmondja, hogy Aisának hívják, és hogy épp ma egy éve annak, hogy ebbe a szállodába költözött, mert gyerekkorában egy kimondhatatlan jóslat érte el, idejött hát, ahol hat hónap alatt tiszta múltat, megint hat hónap alatt tiszta jövőt szőtt, és most itt van, hogy a csak kettőjük által beszélt nyelven elmondja, mi a szeretet.

A nő, akinek neve az új nyelven Mariannt is jelent, mesél Karlnek a gyerekkoráról; nyelvük pontos, de engedetlen szavai kimondanak egy ajtót, melyen egymás emlékeibe nyitnak be; Aisa szülővárosa egy Mar-ghit nevű sziget, de az új nyelven a születés találkozást is jelenthet, mindez a kontextustól függ; ha innen nézzük, akkor a szédülés nyelve ez; de a szédülő világegyetemben mi lehetne ennél pontosabb; mindenestre Karl is úgy érzi, forog a világ körülöttük, rögzíteni kell valahogy, fölkel hát az ágyból, köpenyét felölti, az íróasztal-fiókból előhúzza színarany törét. Egymás szemébe nézve várják ki, hogy a csoda fémes villanásai megnyissák a szeretet csatornáit.